

Esa Saarisen Pafos Classic –seminaari 8.-15.10.2013

Seminaari työkyvyn ylläpitämisen, työyhteisötaitojen, oppimisen ja henkisen kasvun sekä johtajuus-, tiimityöskentely- ja vuorovaikutuskykyjen kehittämiseksi

Filosofi, prof. Esa Saarisen Pafos-seminaarit kehittävät valmiuksia yhdessä onnistumiseen ja tuloksellisuuteen, parempaan johtajuuteen, muutosvalmiuteen ja uusiutumiseen, työkyvyn ylläpitämiseen ja kehittämiseen, yrittävään elämänsenteeeseen, oppimaan oppimiseen, arjen luovuuteen sekä yhteisöllisesti rikastavaan tuottavuuteen.

Seminaarien työmenetelmät koostuvat luennoista, pienryhmätyöskentelyistä sekä yksilökohtaisista pohdintoista. Opetuksen ja työskentelyn perustana ovat fil.tri, Aalto-yliopiston Perustieteiden korkeakoulun Tuotantotalouden laitoksen professorin Esa Saarisen ja hänen johtamansa yrityksen Muutostehdas Oy:n kehittämät pedagogiset opetusmenetelmät ja henkisiä valmiuksia kohottavat valmennuskäytännöt, joita on vuodesta 2001 käytetty Aalto-yliopiston (aikaisemmin Teknillisen korkeakoulun) opetusohjelmassa. Kyseisiä erittäin tulokselliseksi todettuja ja tieteellisesti perusteltuja koulutus- ja valmennusmenetelmiä on kehitetty ja sovellettu yli 20 vuotta. Niitä on menestyksellisesti viety käytäntöön noin 30 maassa eri yritysten ja organisaatioiden koulutusohjelmissa ja valmennuksissa. Suomessa mm. Nokia Oyj:ssä, UPM-Kymmene Oyj:ssä, Orion Oyj:ssä, Ahlström Oyj:ssä, Deloitte & Touche Oy:ssä, Marimekko Oyj:ssä, Kone Oyj:ssä, Outotec Oyj:ssä, Valio Oy:ssä, Valtioneuvostossa, lukuisissa kauppakamarien ja yrittäjäjärjestöjen sekä erilaisten PK-yritysten järjestämissä koulutustilaisuuksissa.

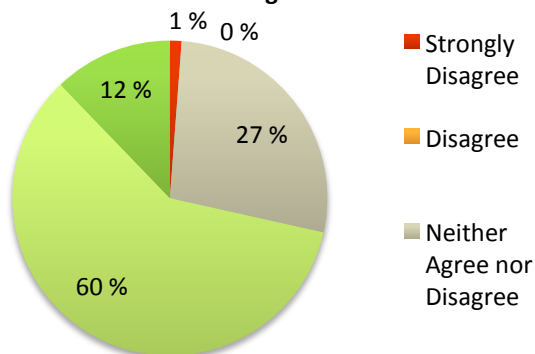
Esa Saarisen opetus- ja seminaarimenetelmien vaikutus:

Talouselämä-lehden tekemän kartoituksen perusteella (Talouselämä 3/2011) Esa Saarinen on Tero J. Kauppisen ohella suomalaisen johtajuuteen eniten vaikuttanut kouluttaja <http://la-static.talentum.fi/pdf/te/2801201134-e08f3f5ba39a611399aefa427a4beb8e.pdf> Pafos-seminaareihin on osallistunut maamme keskeisiä vaikuttajia ja yritysjohtajia, mutta Saarisen metodiikan kokonaisvaltaisen ihmiskäsityksen vuoksi vaikuttavuus ulottuu ihmisiin heidän työ- tai opintotehtäviinsä katsomatta.

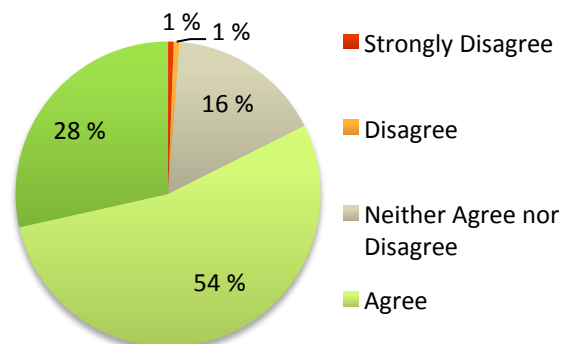
Esa Saarisen vaikuttavuuspedagogiikan moniulotteista kantavuutta painottavat myös yritysjohtajat Matti Alahuhta, Jorma Ollila ja Pertti Korhonen Esa Saarisen 60-vuotisjuhlaseminaarin puheenvuoroissaan ja samassa yhteydessä ilmestyneessä kirjassa *Esa Saarinen elämän filosofi* tunnettujen amerikkalaisprofessoreitten Howard Gardner, Bill Damon ja Anne Colby talousnobelisti Edmund Phelps ohella.

Heinä-syyskuussa 2011 toteutetussa seminaarisarjassa eräässä globaalisti toimivassa suomalaisessa pörssiyrityksessä Saarisen menetelmin toteutettujen seminaarien vaikutuksesta todettiin kyselytutkimuksella (n= 170, mukana osallistujia 8:sta maasta edustaen yli 20 kansallisuutta) seuraavaa:

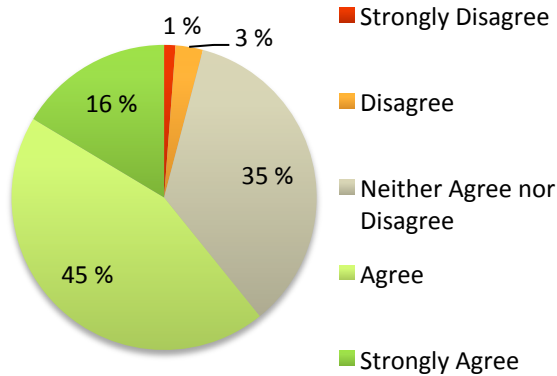
After the seminar I have felt more confident and optimistic about my ability to tackle my everyday challenges.

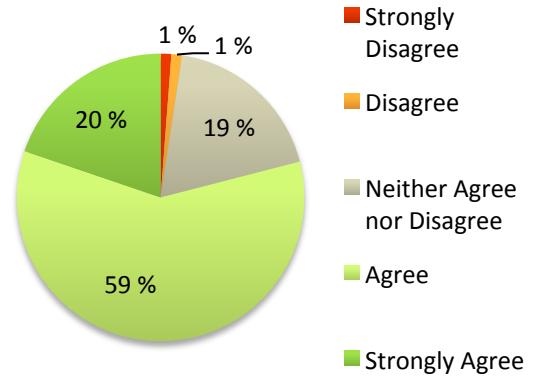
After the seminar I have felt more conscious about how my actions influence other people.

After the seminar I have felt like we are focusing more on solutions than on problems.

After the seminar I have been more confident of my ability to grow as a human being.

Saarisen menetelmien ytimessä on osallistujan oman ajatteluprosessin erittäin intensiivinen aktivoiminen. Tästä aktivoitumisesta käynnistyy osallistujan sisäinen dialogi sekä uudistuminen hänen omista lähtökohdistaan käsin, siis tavalla joka tutkimuksissa on todettu erityisen kaukovaikutteiseksi. Ideana ei ole opiskella Esa Saarisen johtamista, työssä onnistumista tai vuorovaikutusta koskevia ajatuksia tai niitä koskevia teorioita, vaan saada luennoista avauksia ja näköaloja omille ajatuksille. Tämä edellyttää aikaa prosessoida omia ajatuksia, mihin seminaari luo hallitut ja jäsentyneet puitteet.

Tieteellinen tutkimusaineisto ja yleinen elämäkokemus osoittavat, että aito, kestävä uudistuminen ja työkyvykkyyden vahvistuminen edellyttävät henkilökohtaista ja elävästi sisäistynyttä suhdetta tuottavuuden inhimillisiin avaintemoihin kuten yhteistyö, yrittäminen, vastuunotto, toisista välittäminen ja yhdessä onnistuminen. Pelkästään luennoilla jaetun tiedon kuunteleminen ei ole tehokas työssä uudistumisen ja oman työkyvyn ylläpitämisen menetelmä.

Oman sisäisen motivaation vahvistuminen ja arvokkaiksi koettujen avaintemojen sisäistäminen luovat henkistä lujuttua, mikä puolestaan kytkeytyy työssä uudistumiseen. Näissä tavoitteissa liiallinen ulkoinen ohjaavuus kääntyy uudistumista ja oppimista vastaan. ”Jotta eheytymistä voi tapahtua”, professorit Deci ja Ryan kirjoittavat laajassa katsausartikkelissaan vuodelta 2000, ”yksilöllä täytyy olla mahdollisuus vapaasti prosessoida ja vahvistaa ilmaistuja arvoja ja säännöksiä (ja muuttaa niitä jos tarpeen). Ylenmääräiset ulkoiset paineet, säätelyt ja arvioinnit eivät vahvista, vaan pikemminkin näyttävät heikentävän aktiivista rakentavuuden prosessia, jossa annetaan henkilökohtaista merkitystä ja arvoa opituille säätelyille.” (Psychological Inquiry, 2000). Arkikielellä ilmaisten: vakuuttuessaan omaehtoisesti työssä uudistumisen merkityksestä, uudistuminen vauhdittuu ja saa syvyyttä.

Yleisesti hyväksytyn, tieteellisesti perustellun käsityksen mukaan reflektiivisyys ja metakognitio (ajattelun ajattelu) ovat ratkaisevan tärkeitä oppimisen ja toimimisen kehittämisen työvälineitä eri tehtävissä. Sisäistämisen prosessit edellyttävät tilaisuutta prosessoida riittävän vapaasti ja omakohtaisesti työkyvyn ylläpitämisen ja oman uudistumisen perusteemoja. Tällaiselle prosessoinnille ja reflektiivisyydelle Pafos-seminaari tarjoaa ympäristön, minkä teho on todettu toistuvasti mitä erilaisempien osallistujien toimesta erittäin suureksi ja kustannustehokkaaksi.

Ajankäyttö seminaarissa

Pafos-seminaarin työkyvykkyyttä voimistava vaikutus rakentuu kokonaisuudelle, missä osallistujan reflektiivinen ajattelu, omakohtainen kognitiivinen prosessointi ja uusia näkökulmia

työstävä pohdinta aktivoituvat henkisen uudistumisen tueksi. Erittäin tärkeä osa seminaarin uudistavaa vaikutusta perustuu omakohtaisille reflektioille ja toisten seminaarilaisten kanssa käytäville keskusteluille luentotilanteessa ja sen ulkopuolella.

Päivittäisen perusteellisen ja erittäin intensiivisten viiden tunnin luentojakson lisäksi osallistuja käyttää suurimman osan valveillaoloajastaan työkyvyn ylläpitämistä vahvistavaan henkiseen toimintaan: yhteensä keskimäärin 5 tuntia (luennot) plus 5-6 tuntia (prosessointi yksin ja ryhmissä, mistä noin 1,5 tuntia ns. dialogiryhmässä). Koska ideana on luoda intensiiviympäristö henkilökohtaisille oivalluksille, oman sisäisen motivaation vahvistumiselle ja avaintemojen sisäistämiseksi, yksilöstä itsestään omaehtoisesti ohjautuvalle reflektiolle ja prosessoinnille on varattu riittävästi aikaa.

Seminaaripäivät ovat siis vähintään 10 tunnin mittaisia viitenä päivänä. Seminaarin päättävänä sisältöjen sulattelu- ja yhteenvetopäivänä ei ole luentoja. Ajattelun syventämisen psykologian kannalta tarkoituksenmukaista on, että päätöspäivä omistetaan teemojen sulattelulle ilman erikseen tuotettuja lisäsisältöjä. Osallistuja prosessoi viikon antia. Tämä varmistaa seminaarin pitkäkestoisen vaikuttavuuden.

Pafos-seminaarin synnyttämä työkyvyn vahvistumisen ja henkisen uudistumisen prosessi rakentuvat kolmelle toisiaan tukevalle, kiinteästi toisiinsa kytkeytyvälle, tieteellisesti perustellulle ja toisiaan rikastavalle pedagogiselle tukijalalle:

1. Esa Saarisen erittäin stimuloivat luennot, jotka yhdistävät monialaisen tieteellisen perustan (filosofia, psykologia, positiivinen organisaatiotutkimus, tunteiden tutkimus, vuorovaikutustutkimus, kognitiotiede, sosiaalipsykologia, varhaisen kasvun tutkimus, musiikkianalyysi, systeemiajattelu) ja esimerkkitekniikalle perustuvan assosiaatiotyöskentelyn sekä näkökulmien moninaistamistekniikan kokemuksellisesti ja elämyksellisesti rikastavaksi kokonaisuudeksi.
2. Seminaarin osanottajien keskinäinen dialogi.
3. Seminaarin osallistujan henkilökohtainen reflektio ja yksilökohtainen pohdinta.

Seminaarin voimakkaasti aktivoitulle reflektiivisyydelle perustuva työmenetelmä saa erittäin vahvaa lisätukea siitä, että osallistujat elävät koko seminaarin ajan irrallaan omista arkisista suorituspainesta ja niihin liittyvistä ajattelu-, puhe- ja vuorovaikutuskäytännöistä. **Tämän mukaisesti ei ole tarkoituksenmukaista toteuttaa seminaaria kotimaassa, missä osallistuja olisi altistettuna tavanomaisille informaatiokoodeille seminaarin uudistamispyrkimyksiä hidastavasti.** Valmennuskokonaisuuden toimivuuden varmistamiseksi se on rakennettu kustannustehokkaan valmistamatkapaketin päälle. Ratkaisun käytännön toimivuus ja pedagoginen voima on toistuvasti todettu kotimaassa järjestettyjä ja lyhytkestoisempia seminaareja selkeästi vaikuttavammaksi ja myös kustannuksiltaan kilpailukykyiseksi.

Realistista positiivisuutta ja kokonaisvaltaista ihmisenäkemyistä painottavan seminaarin tavoitteena on osallistujan työkyvyn ylläpitäminen, ajattelun uudistuminen, ihmisenä olemisen kokonaisvaltainen ymmärtäminen ja hyödyntäminen omaehtoisien, sisäisen motiivipohjan vahvistumisen kautta sekä osallistujan yhteistyökykyjen vahvistuminen. Seminaari käynnistää osallistujassa Avarra ja rakenna –prosesseja (Fredricksonin Broaden and build –teorian mielessä). Näitä uudistumiseen, pitkän aikavälin onnistumiseen ja luovuuteen liittyviä prosesseja positiivinen organisaatiotutkimus voimakkaasti on tähdentänyt viime vuosina. Avartuessaan ja rakentuessaan henkisissä voimavaroissaan osallistuja vahvistaa ja uudistaa työssä selviytymistään ja työssä onnistumistaan pitkäkestoisesti.

Seminaarin 8.-15.10.2013 toteutunut ohjelma

8.10.2013

Aamulento Pafokselle ja asettuminen hotelleihin.

Klo 16.15-19.15. Seminaarijaksot 1-2

Seminaarin osallistujat

Seminaarin työmuodot

Ajattelun uudistaminen. Ajattelun ajattelu.

Hienovaraisen muutoksen filosofia
”Anna mahdollisuudelle mahdollisuus”-metodologia
Vaihtoehtojen filosofia
Lähivaikuttavuuden dynamiikka ja hyväntahtoisuuden metodiikka
Itsestään selvän tekeminen näkyväksi
Hellän dynaaminen kohtaamistekniikka vuorovaikutuksessa ja ajattelussa
Dialoginen illallinen.
Power-sleep-periaate ja käytäntö.

9.10.2013

Klo 09.15-10.15 Luentojakso 3

Kokonaisuuden toimivuus –teema.
Kätketyt voimavarat
Läpimurtoajattelu
Arvonanto taitona ja kehittämisen kohteena
Tehtävällis-suorituksellisen elämänsenteen kaventuus
Ylärekisteriajattelu ja viitepisteiden ylöskohottamisen metodiikka
Docrates-klinikan esimerkki
Alarekisteriajattelun huomaamaton ylivalta
Negatiivisen tunnemaailman erillisuus positiiviseen nähden.
Negatiivisuus kaventaa –periaate evoluutioajattelun valossa
Pafos-prosessin mahdollisuudet yhteiskokemuksellisenä ajatteluna toisten kanssa ja ylärekisterin ehdoin
Negatiivisen managerointi vs. Positiivisen johtaminen

Energiakeskustelu.

Klo 10.30-11.30 Luentojakso 4

Pafos-viikon kolme pääperiaatetta
Läsnäolotaidon kehittäminen
Rinnalla oleminen inhimillisenä perusyhteytenä
”Maaginen noste” ilmiönä ja koettuna mahdollisuutena, johon voidaan vaikuttaa
Domingo/Mehta –esimerkin opetukset

11.30-12.00 Kahvitauko ja aamupäivän dialoginen pohdinta

Klo 12.00-13.00 Luentojakso 5

Rakenteiden siirtyvyyden laki
Viivelähtö-ajattelu
”Otaa pallo alas” –kielikuva
Aplodit Äidille ja lausumattomat kiitokset
C-15 tekniikka

Energiakeskustelu.

Klo 13.15-14.00 Luentojakso 6

Ilmiöiden ujouden laki
Toisen vahvistaminen
Bruce Springsteen ja elämän kauneuden paluu
Plusnapa ja miinusnapa

Klo 14.30 Lounasdialogit vapaamuotoisissa ryhmissä

Yksilöprosessointi

Klo 18.00-19.00 Dialogiryhmät käsittelevät päivän teemoja.

Henkilökohtainen iltaprosessointi

10.10.2013

klo 09.15-10.30 Luentojakso 7

Samuraiperiaatteet
Raimo Helminen ja kokonaisuuden hahmottaminen
Näkymätön toinen
Merkitysherkkyys kyvykkyys kehitysteemana
Tulkinnan väistämättömyys

Salaisen palvelun päällikkö -esimerkki: viitekehysten uudistaminen
Paavo Nurmi ja arvonnannon voima

Energiakeskustelu.

Klo 10.45-11.30 Luentojakso 8

Systeemiäly: toimivuuden tarkastelu systeemin sisältä herkkyydet ja tuntumallisuudet huomioiden
Systeemiälyn periaatteet 1-8
Pelon taikapiiri
Naisen tuoksu –esimerkki
Pihtaamisen koston kierre

Klo 11.30-12.00 Kahvitauko ja keskustelu luentojakson 8 teemoista

Klo 12.00-13.00 Luentojakso 9

Nelson Mandela ja mikromuutos
Sanojen voima
Hahmota asioiden laajempi kuva. Päivieni valo -ajattelu
Henkilökohtainen esimerkki

Energiakeskustelu.

Klo 13.15-14.00 Luentojakso 10

007 filosofia
Majesteetti-ajattelu
Arvonnannon katse: Lady Gaga ja Elton John

Klo 14.15 Lounasdialogit vapaamuotoisissa ryhmissä

Yksilöprosessointi

Klo 18.00-20.00 Yhteiskokemuksellinen risteily yhteishengen kohottajana, reflektiivisen keskustelun mahdollistajana sekä fyysisen kokemuksellisuuden ja heittäytyvyysajattelun ilmentäjänä

Henkilökohtainen iltaprosessointi

11.10.2013

Klo 09.15-10.30 Luentojakso 11

Näkökulman vaihto
Sisäinen pöppöttäjä
”Ehkä”-metodiikka
Runsauden kokemus
Sokraattinen perinne
Jeesuksen leipä –ajattelu

Energiakeskustelu.

Klo 10.45-11.30 Luentojakso 12

Virtaavuus: Proud Mary ja Tina Turner esimerkkeinä
Syttyminen ja innostus: Kirsti Paakkanen esimerkkinä
Esineellistävät ajattelutavat
Lammio ja ohjelmaihmissyyden uhka

Energiakeskustelu.

11.30-12.00 Kahvitauko ja aamupäivän dialoginen pohdinta

Klo 12.00-13.00 Luentojakso 13

Tove Jansson ja ainutkertaisuuden logiikka
Elämän hauraus
Rouva Askola ja sydämen ääni

Energiakeskustelu.

Klo 13.15-14.00 Luentojakso 14

”Kuningatar” ja ylärekisterin sanasto
Muhammed Ali ja ratkaisut kehäköysien ulkopuolelta

Uskallus elämänfilosofisena asenteena

Klo 14.15 Lounasdialogit vapaamuotoisissa ryhmissä

Yksilöprosessointi

Klo 18.00-19.00 Dialogiryhmät käsittelevät päivän teemoja.

Henkilökohtainen iltaprosessointi

12.10.2013

Klo 09.15-10.30 Luentojakso 15

Kiltteyden hohto

Vauvabriljnassi

Kahdensuuntainen vaikutus

Yksisuuntaisen vaikuttavuusajattelun yksipuolisuus ja kaventavuus

Leif Segerstam ja Sibeliuksen ensimmäinen sinfonia

Energiakeskustelu.

Klo 10.45-11.30 Luentojakso 16

Epälineaariset kehityshypyt

Vincent Vegan filosofia

Syyllisten etsiminen itsen ulkopuolelta

Kohottuvuuden idea

11.30-12.00 Kahvitauko ja aamupäivän dialoginen pohdinta

12.00-13.00 Luentojakso 17

Winston Wolf ja ratkaisukeskeinen ajattelu

On/off

Ajattelemattomuus

”Bad is stronger than good”

Alarekisterin uhka

Energiakeskustelu.

13.15-14.00 Luentojakso 18

Suositteellisuus vs. Välittämslogiikka

Unelmat

Mestareitten kohtaaminen

Ali ja Dream Team –paradigma

Ryöväri ristillä

Klo 14.15 Lounasdialogit vapaamuotoisissa ryhmissä

Yksilöprosessointi

Klo 18.00-19.00 Dialogiryhmät käsittelevät päivän teemoja.

Henkilökohtainen iltaprosessointi

13.10.2013

Klo 09.15-10.15 Luentojakso 19

Parempi ajattelu tuottaa parempaa elämää

Reiluus. ”Leila” ja New Yorkin lento

1.2. vs. 0.8

Prososiaalisuuden tiede

Energiakeskustelu.

Klo 10.30-11.30 Luentojakso 20

Uomaelämä

Itäkeskusesimerkki

Freddie Mercury ja Montserrat Caballe: kukoistuskatse ja heittäytyminen

Klo 11.30-12.00 Kahvitauko ja aamupäivän dialoginen pohdinta

Klo 12.00-13.00 Luentojakso 21

”Kehittyminen väärään suuntaan”: Kirsti Paakkasen Saarijärvi-kokemus

Kill Bill: Äidin rohkeus tulevan sukupolven hyväksi

Yhteismitattomat fileet

Akateemikon kirje

Energiakeskustelu.

Klo 13.15-15.00 Luentojakso 22 ja seminaarin päätös Platon-salissa

Valinnan ihme.

Kulkuri ja joutsen –metafora

Kuuntelufokusointiteknikka

Eversti Bäckman ja Mannerheimin savuke.

Tähtitaival, Myhinpään pikataival, Pasi ja Kimmo joutsenina (Ari Vatanen)

Pensasvalo-metafora ja keppihyypiöt

Taisteluhelikopteri Pafoksen suunnalta tutkalinjan alta: merkityksellinen elämä toisia varten

Finlandia

Kukoistusdiplomit ja kukoistuksen yhteisöllinen, nöyrän dynaaminen rakkaudellisuusfilosofia

Kunniakuja

Jääkiekkjoukkue pukukopissa loppuotteluvoiton jälkeen –ajattelu

Yhteyksellinen taikapiiri

Sankarit

Loppuirroittelu.

Porilaisten marssi

Klo 15.15 Dialoginen myöhäislounas

Yksilöprosessointi

Klo 20.00 Dialoginen päättäjäsillallinen Demokritos-tavernassa

14.10.2013

Henkilökohtainen prosessointi

Dialoginen yhteisillallinen Pafos Amathus Beach hotellissa

15.10.2013

Paluu Suomeen aamukoneella.